

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ • HHB

Jan Terje Henriksen og Jan Oddvar Sørnes

Analyse av samfunnsøkonomiske konsekvenser av infrastruktur i Norskehavet

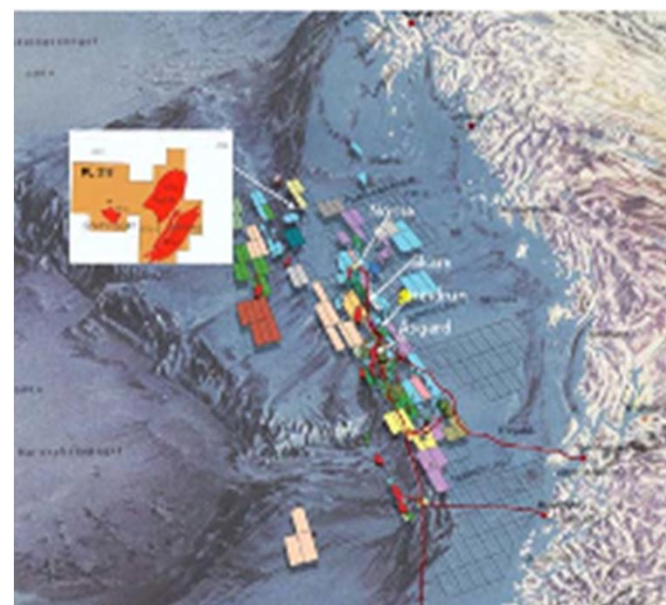
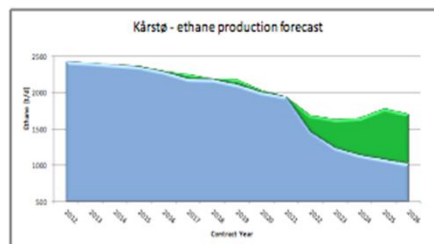
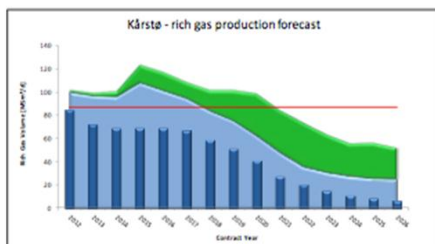
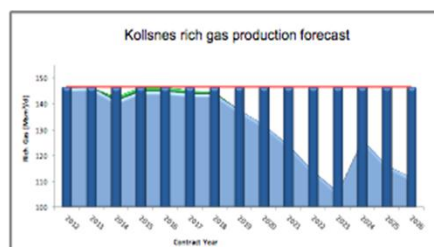
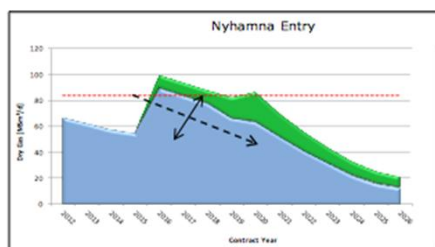
Norskehavets rolle

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Føringer for regional utvikling - eksisterende anlegg, gass, CO₂

 GASSCO

Blue Gas volumes - Enks, Green Gas volumes - Gassnes, Blue Gas capacity, Red Gas capacity
www.gassco.no

(Lohne, 2012)

(KU, Aasta Hansteen, fig. 3-2, s. 15)

T-bend for uttak av gass?

www.uin.no

Ny infrastruktur og global utvikling

Et gass rør fra Barentshavet til Norskehavet avhenger av at det er ledig kapasitet i systemene et slikt rør kobler seg til, det være seg rene transportsystemer eller prosesseringsanlegg.

Nå kan heller ikke slike planer ses isolert i forhold til internasjonale og andre nasjonale planer. Skifergass har endret bildet for gasspriser i Europa og globalt og variasjonsbredden mellom selskap i analyser av fremtidig gasspris i ulike markeder viser med all tydelighet at usikkerheten er stor. Beslutninger om TOG II på Snøhvit og beslutninger rundt Shtokman feltet vil også ha en betydning for et mulighetsrom for Norskehavet.

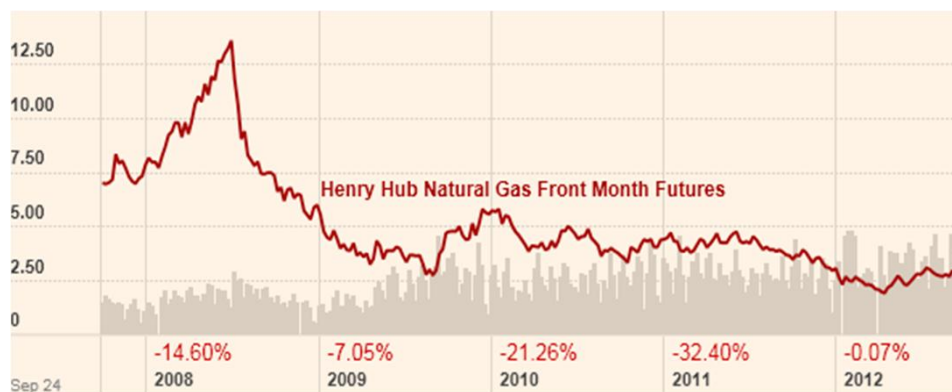
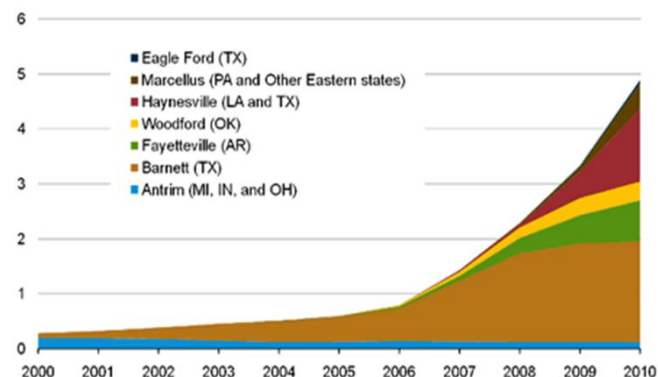

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

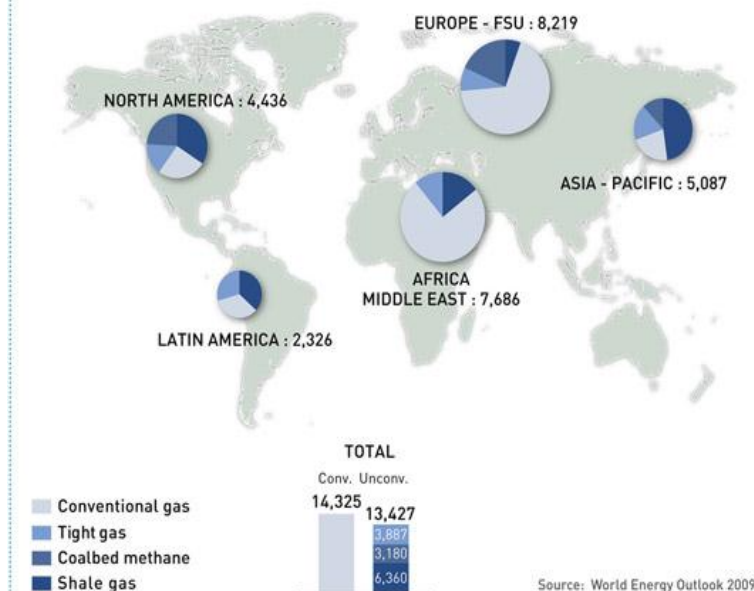
Internasjonal utvikling og mulighetsrom for regionen

annual shale gas production
trillion cubic feet

WORLD GAS RESOURCES BY GAS TYPE

Recoverable resources, Tcf

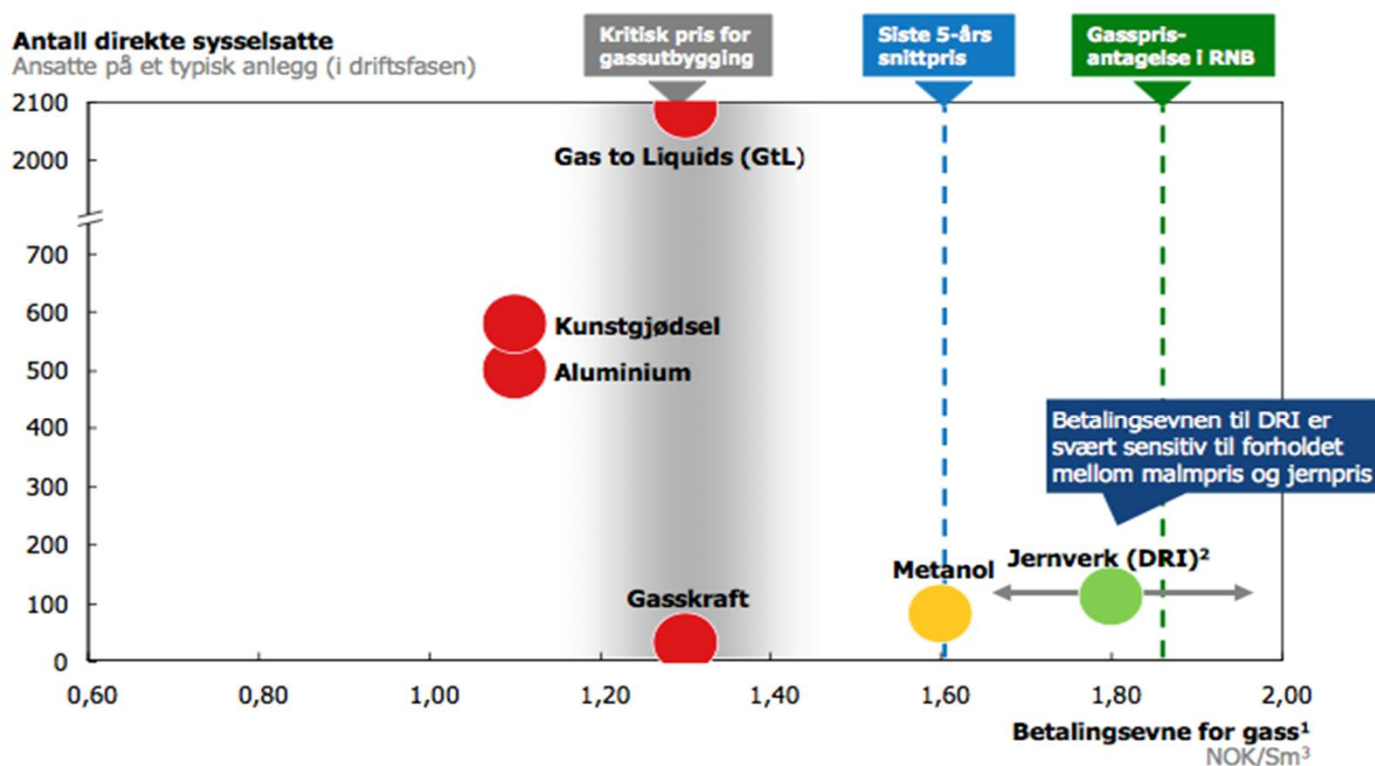

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Alternativer: Gass & industriutvikling - andre produkter, plast etc?

¹ Basert på gjennomsnittlige produktpriser de siste 5 år (Januar 2006 - September 2011)

² Høy betalingsevne for gass basert på siste 5 års priser, men økning i jernmalpriser siste 12 måneder har redusert betalingsevnen betydelig

uin.no

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Områdeutvikling og tidlig involvering

Akkurat som det ligger et potensiale i å tenke nytt på utvikling av områder istedenfor enkeltfelt, tenke nytt i forhold til nasjonale investeringer i offshore infrastruktur så ligger det også et potensiale i å tenke nytt i forhold til gass som en innsatsfaktor og ikke som en eksportråvare.

Det som Snøhvit vilkårene viser er at dette må inn på et tidlig stadie i en veldig konkret form.

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Forholdet mellom offshore og onshore industriutvikling

Argumenter kan være å se på områdeutvikling, en sterkere kobling mellom offshore og onshore industriutvikling og se på samlet potensiale for verdiproduksjon fra norsk sokkel i kombinasjon med landbasert verdiskapning. Dette inkluderer da å se på mineralressursene i Midt-Norge og Nord-Norge.

Utfordring:

Oljeindustrien er uinteressert

Mineralindustrien har fokus andre steder

Områdeutvikling kan redusere tempo . negativ effekt for regionen?

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Eksisterende anlegg, gass, CO₂ & føringer for regional utvikling

1. Valg av løsninger binder inn fremtidige valg.
2. Utvikling i internasjonale gassmarkeder påvirker mulighetsrommet for valg på Norsk sokkel inkludert Norskehavet.
3. Industriell utnyttelse av gassen må inn som en del av utbyggingsløsningen
 - a. Tilrettelegging for industriell utnyttelse må være konkretisert og bindende

Noen trender:

- ” Ikke dekning av pendling . brudd med en 40 årig tradisjon (eks. Forpleiningskontrakten til Skarv skipet og dekning av transport Snøhvit - dvs prising inkl./ eskl. Transport)
 - ” Lokale innkjøpsfunksjoner (Aker, Aibel (?), BP Norge Sandnessjøen)
 - ” Signaler fra OED . > operatører . > hovedkontraktører om lokalt innhold
 - ” Dette gir et økt mulighetsrom, men hva med fokus på FoU, klynger og rollen til det offentlige?
 - ” Nå er det fokus på Achilles, HMS, og kvalifisering.
- ”Det meste av underlagsmaterialet for denne studien er veldig konkrete utredninger . er det de rette utredningene ift strategi?

Trender skaper grunnlag for konkrete krav:

- “ Krav om lokal innkjøpsfunksjon
- “ Krav om at frakt blir behandlet separat i forhold til prising av varer og tjenester . ikke diskriminerende
- “ Krav om å ikke dekke innpendling i kontraktsvilkår

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Oppsummering - konkret

- ✓ Oppdeling av kontrakter
- ✓ Hvilke deler av kontrakter er det som åpnes for lokal/ regional deltagelse
- ✓ Utviklingsplan for hvordan lokalt og regionalt næringsliv kan ta en større andel av utbygging og drifts kontrakter
- ✓ Be om beskrivelse av anbudsprosesser og hvordan det legges til rette for deltagelse av lokalt og regionalt næringsliv

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Oppsummering - konkret

- ✓ Be om en utviklingsplan for lokalt og regionalt næringsliv
- ✓ Som inkluderer hvordan operatører og hovedkontraktører kan bidra
- ✓ Plan for samarbeid med lokal og regional FoU sektor
- ✓ Funksjonsdeling i regionen – langsiktighet
- ✓ Dekning av pendling og oppbygging av lokal kompetanse
- ✓ Konkrete krav må inn i områdeutlysning, dvs tidlig stadie

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Kommunikasjon mellom aktører: Oljeselskap vs. leverandørindustri

- “ Hvilken rolle har oljeselskapene versus leverandørindustrien?
 - . Oljeselskapene legger stadig flere oppgaver utenfor egen organisasjon og en finner et stadig større flertall av arbeidsplasser i leverandørindustrien
 - “ Fører det til at regionen får mindre å si
 - “ Hvordan bør regionalt nivå møte dette?
 - “ Kan bety i praksis at det blir vanskeligere å utøve innflytelse på beslutninger – i KU prosessen og i uformelle fora er det en dialog mellom interessenter, petroleumsselskap og politikere

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ - HHB

Videre utvikling av kompetanse

- ” Samlet bidra til økte FOU ressurser fra lisenshaverne
- ” Bortfall av teknologi- og Goodwill avtalene i 1994 (EØS)
- ” Skrikende forskningsbehov, og økt behov for samfunnsvitenskapelig kunnskap nå
- ” Dagens ordning: Inntil 2%/7.5 mill av totale letetekstnader, etc.
- ” Samarbeid om FOU oppdrag (konsekvensutredninger, samfunnsøkonomisk virkninger, etc.)
- ” Her er det fortsatt mulig å påvirke!